

LOHJAN YHTEISLYSEON LUKION

JÄTEOHJE

Sisällys

Johdanto ja vastuut	2.
1. Paperi	3.
2. Pahvi ja kartonki	4.
3. Lasi	5.
4. Metalli	6.
5. Sähkö- ja elektroniikkaromu	7.
6. Paristot	8.
7. Tekstiili	9.
8. Muovit	9.
9. Pullot ja tölkit	9.
10. Biojäte	10.
11. Ongelmajäte	11.
12. Sekajäte	12.

Jäte- tai kierrätyspiste on merkitty koulun seinille kuvan symbolilla.

Jätepisteet löytyvät:

- ensimmäisen kerroksen A-, B- ja C-aulasta
- toisen kerroksen opiskelijakunnan tilasta sekä A-osasta
- koulun D-osan päädyssä

Kierrätyspisteistä löytyvät keräysastiat seuraaville jakeille:

- lasi
- metalli
- paperi
- kartonki ja pahvi
- biojäte
- pullot ja tölkit
- paristot (B-oven aula vahtimestarin työtilan vieressä)

Johdanto:

Tähän jäteoppaaseen on koottu toimintaohjeet Lohjan Yhteislyseon lukion jätteiden lajittelusta sekä kierrätyspisteiden sijainnit.

Jätelainsäädännön tavoitteena on vähentää jätteen määrää, minimoida haitallisten jätteiden luontoon kulkeutuminen sekä estää ympäristön roskaantuminen. Kierrätys ja jätehuolto ovat osa koulumme kestävän kehityksen toimintaa.

Yhteyshenkilöinä jäteasioissa toimivat vahtimestari Jouni Ahlbäck , KEKE-työryhmän opettajajäsenet Katja Husso, Sara Lehtovuori ja Riikka Anttonen.

Lisätietoa kierrätyksestä löytyy mm. seuraavilta sivustoilta:

<https://www.kierratys.info/>

<https://www.rosknroll.fi/kierratystieto/lajittelu/>

Vastuut:

- jokainen opiskelija ja henkilökunnan jäsen osallistuu jätteiden lajitteluun ja kierrätykseen
- siistijät
  - o tyhjentävät seka- ja biojäteastiat päivittäin
- vahtimestari
  - o tyhjentää lasin-, metallin-, paperin-, kartongin- sekä pahvinkeräysastiat tarvittaessa
- huoltomies
  - o toimittaa SER- ja ongelmajätteen eteenpäin asiallisesti hävitettäväksi
- opettajien työtilan työpisteiden käyttäjät
  - o huolehtivat työpisteiden jätevaunujen paperin- ja kartongin tyhjentämisen esim. opettajien työtilan isoihin keräysastioihin

1. Paperi

Kyllä

- sanoma- ja aikakauslehdet
- mainokset ja esitteet
- kirjekuoret, myös ikkunalliset
- puhelinluettelot
- kirjat ilman kansia
- kirjoitus- ja kopiopaperit sekä piirustuspaperit
- kaikki postiluukun tai -laatikon kautta koululle tulleet paperit

Ei

- märkää tai likaista paperia
- pehmopaperia
- pahvia ja ruskeaa paperia, ruskeita paperikasseja, ruskeita kirjekuoria
- kartonkitölkkejä, kuten maito- ja mehupurkkeja
- muovia
- alumiini-, vaha- tai lahjapaperia
- itsejäljentävä paperi
- julisteet
- karkkipaperit
- lahja-, kääre- ja pakkauspaperit
- liimautuvat muistilaput
- muovi- ja vahapinnoitettu paperi
- osoite- ja muut pikkutarrat sekä niiden taustapaperit

Muista

- Niittejä tai paperiliittimiä ei tarvitse poistaa.
- Älä niputa lehtiä narulla tai pakkausteipillä.
- Älä heitä lehtipussia keräyslaatikkoon, ellet käytä valkoista paperikassia.

Ohje: Paperinkeräyslaatikot löytyvät luokista, sisäänkäyntien aulatioista, opiskelijakunnan tilasta sekä henkilökunnan työ- ja taukotiloista.

Salassapitovelvollisuuden alaista tietoa sisältävät paperit laitetaan tietosuojamateriaalin keräysastioihin, jotka löytyvät hallintotilojen aulasta ja opettajien työtilasta. Paperinkeräysmolokki löytyy koulun D-osan päädyn jättepisteestä.

2. Pahvi ja kartonki

Kyllä

- maito- ja mehutölkit muovikorkkeineen (myös folioidut pakkaukset, esim. tuoremehutölkit)
- muut kartonkitölkit
- paperipussit ja -kassit
- keksi- ja muropaketit, muut kuivien tuotteiden kartonkipakkaukset
- pizzalaatikot (myös hieman rasvaiset)
- munakennot, kartonkihylsyt talous- ja wc-paperirullasta
- muovi- tai vahapinnoitetut käärepaperit
- aaltopahvi
- ruskea kartonki
- voimapaperi
- ruskeat kirjekuoret
- ruskeat paperikassit

Ei

- likaisia ja huuhtelemattomia pakkauksia
- märkää tai likaista pahvia
- muovikasseja ja -rasioita
- styroksia

Muista

- Huuhtaise likainen pakkaus, valuta ja anna sen kuivahtaa.
- Litistä ja pakkaa sisäkkäin. Näin ne vievät vähemmän tilaa keräysastiassa.

Ohje: Taita aaltopahvilaatikot litteiksi, jotta ne veisivät mahdollisimman vähän tilaa. Teippejä, etikettejä ja hakasia ei tarvitse poistaa. Opettajien työtilassa on hieman suurempi kartongin ja pahvin keräysastia aineryhmien työpisteiden jätevaunujen lisäksi. Kartongille löytyy pieni keräysastia sisäänkäyntien aulatioista sekä opiskelijakunnan tilan kierrätyspisteestä.

3. Lasi

Kyllä

- lasipullot
- lasipurkit

Ei

- ikkunalasia tai peililasia
- autonlasia
- lämpölasia (esim. laboratoriolasi)
- kuumuutta kestävää lasia (uunivuokat, uunin luukun lasi, kahvipannut, juomalasit)
- lankavahvisteista lasia
- opaalilasia
- posliinia, kristallia, keramiikkaa
- hehkulamppuja

Muista

- Huuhtelee pullot ja purkit. Poista niistä kannet ja korkit.
- Etikettejä ja kaulusrenkaita ei tarvitse poistaa.

Ohje: Vie panttipullot ja -tölkit sisääntuloaulojen ja opiskelijakunnan tilan kierrätyspisteeseen. Lasinkeräyspisteet löytyvät samoista paikoista mistä panttipullot ja -tölkit. Lasinkeräysastia löytyy myös opettajien taukotilan jätökaapista.

4. Metalli

Kyllä

- huuhdellut säilyke- ja juomatölkit
- puhdistetut alumiinivuoat ja -foliot
- metallikannet ja -korkit
- metallipurkit, kuten täysin tyhjät ja kuivat maalipurkit (ei tarvitse olla pestyjä)
- täysin tyhjät aerosolitölkit (poista suojakupu)
- metalliset kattilat, paistinpannut, ruokailuvälineet ja teflonastiat
- metalliset työkalut

Ei

- ongelmajätteitä kuten
  - o akut
  - o vajaat aerosolitölkit
  - o maalipurkit, joissa märkää maalia
- sähkö- ja elektroniikkaromua kuten
  - o jääkaapit ja pakastimet
  - o televisiot, tietokoneiden näytöt ja muut osat
  - o sähköliedet
  - o pesukoneet

Ohje: Vie metallit sisääntuloaulojen ja opiskelijakunnan tilan kierrätyspisteeseen. Metallin keräysastia löytyy myös opettajien taukotilan jätökaapista. Iso metallinkeräysastia löytyy koulun D-päädyn jätepisteestä molokkien vierestä.

5. Sähkö- ja elektroniikkaromu (SER)

Kyllä

- suuret ja pienet kodinkoneet (jääkaapit, pakastimet, pesukoneet, astianpesukoneet, sähköliedet, mikroaaltouunit, sähköiset lämmityslaitteet, pölynimurit, silitysraudat, leivänpaahtimet, kahvinkeitin, hiustenkuivaajat jne.)
- tieto- ja teletekniset laitteet (tietokoneet, tulostimet, näytöt, näppäimistö, hiiret, taskulaskimet, puhelimet jne.)
- kuluttajaelektroniikka (radiot, televisiot, videokamerat, digikamerat, videonauhurit, kaiuttimet, DVD-soittimet jne.)
- elektroniset verenpaine- ja kuumemittarit jne.
- tarkkailu- ja valvontalaitteet (paloilmaisimet, termostaatit jne.)
- valaistuslaitteet (valaisimet, loisteputket, energiansäästölamput, taskulamput, EI hehku-, halogeeni eikä LED-lamppuja)

Ei

- irrallisia paristoja ja akkuja -> paristojen ja akkujen keräykseen
- hehkulamppuja -> sekajätteeseen

Muista

- Poista valaisimista hehkulamput ja loisteputket.
- Poista pölynimureista pölypussit.
- Tulostimista ja kirjoittimista ei tarvitse poistaa väripatruunoita tai -kasetteja.
- Tuo kaikki laitteet ilman pakkauksia.
- Laitteiden tulee olla pääsääntöisesti kokonaisia.

Ohje: Ota yhteys vahtimestariin (Jouni Ahlbäck +358443740001).
Kierrätetään mahdollisuuksien mukaan. Muussa tapauksessa toimitetaan kaupungin varikolle (maksullinen). Osoite: Levysepäntie 10, 08150 Lohja.

6. Paristot

Kyllä

- kotitalousparistot
- nappiparistot
- kannettavat akut (suljettuja, käsin kannettavia)

Ohje: Paristojen keräysastia löytyy 1. kerroksen B-aulasta. Lisäksi opettajien työtilassa on pieni paristojen keräyspurkki.

7. Tekstiili

Ei järjestettyä keräystä koulussa → sekajätteeseen.

8. Muovit

Ei järjestettyä keräystä koulussa → sekajätteeseen.

9. Pullot ja tölkit

Kyllä

- kaikki lasiset tai muoviset palautuspullot
- palautustölkit

Ei

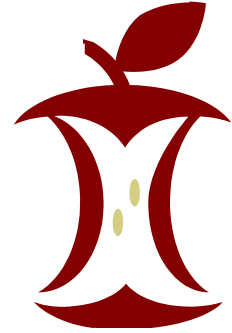
- pantittomia pulloja tai tölkkejä (vie ne mieluummin lasin tai metallin keräysastioihin)

Ohje: Keräysastia löytyy ensimmäisen ja toisen kerroksen jättepisteistä.

10. Biojäte

Kyllä

- ruoantähteet
- pilaantuneet elintarvikkeet
- kiinteät rasvat, hyytyneet paistinrasvat
- hedelmien ja kasvisten kuoret
- kahvin tai teen porot
- teepussit ja suodatinpaperit
- kananmunankuoret
- kananmunakennot
- kalanperkuujätteet, pienet luut
- talouspaperit, lautasliinat ja nenäliinat
- kukkamulta, kasvinosat ja kuihtuneet kukat
- puutarhajätteet

Ei

- muovikasseja ja -pusseja -> sekajätteeseen
- ruokaöljyjä ja muita juoksevia rasvoja -> sekajätteeseen tiiviiseen muovipulloon pakattuna
- liemiä, nesteitä -> viemäriin
- tuhkaa, tupakantumppeja -> sekajätteeseen
- imurin pölypusseja -> sekajätteeseen
- terveystiteitä ym. -> sekajätteeseen
- maito- ja mehutölkkejä -> keräyskartonkiin
- lääkkeitä -> apteekkiin
- muita maatumattomia tai haitallisia materiaaleja

Ohje: Koulun D-osan päädyn jätepiestestä löytyy biojättemolokki; toimita suuremmat määrät biojätettä suoraan sinne. Biojäteastia löytyy ruokalasta, opettajien taukotilan jätekaapista, 1. ja 2. kerroksen kierrätyspisteistä sekä luonnontieteiden laborointiluokan valmistelutilasta. Biojäteastiat on tyhjennettävä päivittäin. Ohje biologisen opetusmateriaalin hävittämisestä löytyy Opetushallituksen työturvallisuusoppaasta s. 67

(http://www.oph.fi/download/132543_Luonnontieteiden_opetustilat_tyoturvasuus_ja_valineet.pdf)

11. Vaarallinen jäte (ongelmajäte)

Ongelmajäte on jätettä, joka kemiallisen tai muun ominaisuutensa vuoksi voi aiheuttaa erityistä haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

- jäteöljyt, öljynsuodattimet ja muut öljyiset jätteet
- liuottimet kuten tärpätti, tinneri, asetoni (myös kynsilakanpoistoaine) ja liuotinpitoiset pesuaineet
- maalit, liimat, lakat ja hartsit sekä puunsuoja- ja kyllästysaineet (myös kynsilakka)
- kaasua sisältävät tai sisältäneet paineastiat
- aerosolipakkaukset
- emäksiset pesuaineet
- torjunta- ja desinfiointiaineet
- valokuvauskemikaalit
- voimakkaat hapot kuten rikkihappo
- loisteputket, pienoisloistelamput ja energiansäästölamput -> SER-keräykseen
- sähkö- ja elektroniikkaromu -> SER-keräykseen
- paristot, nappiparistot ja akut -> paristojen ja akkujen keräykseen
- elohopeakuumemittarit ja käyttämättä jääneet lääkkeet

Ohje: Lyhytaikaisessa varastoinnissa kokeellisessa työskentelyssä syntyneet vaaralliset jätteet säilytetään omissa pakkauksissaan tai erillisissä keräysastioissa lukollisessa tilassa luonnontieteiden laboratorioluokan (A101) varastossa. Purkeista ei saa poistaa kemikaali- ja varoitusmerkintöjä, jotta purkin sisältö voidaan todentaa myöhemminkin.

Eteenpäin toimitettaviin eriin merkitään näkyviin koulun yhteystiedot.

Mahdollisessa vuototilanteessa ongelmajätteen pääsy viemäriin tai maaperään on oltava estetty.

Huoltomies toimittaa ongelmajätteet keskitetysti eteenpäin vähintään kerran vuodessa. Vahtimestari kerää käytöstä poistetut loisteputket talteen. Paristoille löytyy keräyspiste 1.kerroksen B-aulasta.

Tarkemmat ohjeet kemikaalijätteiden hävittämisestä löytyvät Opetushallituksen verkkojulkaisusta

http://www.oph.fi/download/132543_Luonnontieteiden_opetustilat_tyoturvallisuus_ja_valineet.pdf s. 65 – 66. Tulostettu versio oppaasta sijaitsee A203-luokassa.

12. Sekajäte

Kyllä

- kierrätykseen kelpaamattomat materiaalit, esim. likaantuneet paperit, pahvit ja muovipakkaukset
- hehku-, halogeeni ja LED-lamput
- sulakkeet
- siivousjäte ja imurin pölypussit
- alumiinipinnoitetut muovit, kuten sipsipussit, kahvipaketit
- tuhka ja tupakantumpit
- ikkunalasi, peililasi, posliini, keramiikka ja kristalli sekä kuumuuden kestävä lasi (pyrex)
- kasetit (VHS- ja C-kasetit sekä tyhjät värikasetit)
- tulostimien värikasetit
- valokuvat ja negatiivit
- nahka ja lumput
- kumitavara, kuten polkupyörän renkaat ja lelut
- rikkinäiset kengät ja vaatteet
- juoksevat rasvat pakattuna tiiviisti esim. muovipulloon
- terveystiteet ym. kertakäyttötuotteet

Ei

- ongelmajätteitä
- kierrätykseen lajiteltavissa olevia materiaaleja

Ohje: Sekajäteastioita löytyy kaikista koulun tiloista. Sekajätteelle tarkoitettu molokki löytyy koulun D-päädyn jättepisteestä.

